GAZETA KRAKOWSKA

Nro 96.

Z KRAKOWA DNIA 30 LISTOPADA 1817 Roku W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 22 Listopada.

Dnia 20 b. m. iako w dzień Imienin Jego Cesarzewicowskiey Mości Wielkiego Xcia Michała Pawłowicza i święta wszystkich Cesarsko-Rossyyskich orderów; tudzież rocznicy utworzenia Gwardyi Litewskiey, Władze tuteysze składały powinszowanie Jego Cesarzewicowskiey Mości Wielkiemu Xiążęciu Konstantemu. Nastąpiła daley wielka parada kościelna, na którą wspomniony pułk wystąpił. Odprawiono potem w kaplicy Greckiey solenne nabożeństwo, po którem z rozkazu Jego Cesarzewicowskiey Mości było w pokoiach zamkowych śniadanie; byli zaś na niem: Namiestnik Królewski, Jenerałowie obu narodów, Officerowie sztabowi stoiących tu gwardyy, dowódcy pułków, iako też officerowie i podofficerowie rzeczoney gwardyi Litewskiey.

Z Miechowa d. 19 Listopada.

W dniu wczorayszym, iako dniu na odprawienie Seymiku Powiatu Miechowskiego przeznaczonym, Dzwony tuteyszego Kościoła XX. Kanoników Regularnych ogłosiły z rana, nastąpić maiącą Uroczystość. — JW. Marszałek Oebschelwitz w Gronie licznie zgromadzonych Obywateli i Urzędników tak Cywilnych iako i woyskowych, udał się do wzwyż wspomnionego Kościoła; gdzie w assystencyi Cechów Miasta i zgromadzoney na ten dzień Publiczności, odprawionem zostało solenne Nabożeństwo. — Po czem JW. Marszałek przeniosłszy się z Obywatelami do Sali posiedzeń w Gmachach Klasztoru tychże XX. Kanoników będącey, i maiąc sobie przez W. Szymańskiego, Kommissarza w Obwód Miechowski delegowanego, odczytaną Nominacyią na ten Urząd przez Namiestnika Królewskiego, iako też oddaną Laskę Marszałkowską; Obrady Seymikowe stosowną do Przedmiotu Mową otworzył.

Daley postępuiąc JW. Marszałek w moc przywiązanych do tego Urzędowania naywyższych przepisów, przystąpił do wyborów Prawem wskazanych. Jakoż wśród iedności i zgody, hasło całey tey Izby Seymikowey stanowiących, wybrano iednomyślnie na Posła JW. Konstantego Popiela, byłego Radzcę Departamentowego, na Radzców Woiewódzkich JJWW. Zy-

gmunta Hrabię Russockiego, byłego Sędziego Pokoiu, i Teodora Łęskiego, byłego Prezesa Rady Powiatowey.

Po dopełnieniu wszystkich Formalności, i ułożeniu z rozmaitych podań Listy Kandydatów na wszelkie Urzędy Administracyyne, i Sądowe, Seymik ten z powszechnem ukontentowaniem odbyty przez J.W. Marszałka iako za zupełnie i przynależycie ukończony, ogłoszonym został.

Nareszcie, zgromadzonych licznie Obywateli, i pierwszych Urzędników mieyscowych tak Cywilnych, iako i Woyskowych, zaprosił JW. Marszałek do siebie na obiad, na którym zdrowie Nayiaśnieyszego Pana łaskawie nam Panuiącego z pełnionem zostało.

Z Wiednia d. 22 Listopada.

Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość po 5cio miesięczney nieprzytomności powrócili d. 19 b. m. o godzinie 1 z południa z przedsięwziętey przez część Monarchii podróży na pociechę wszystkich mieszkańców w pożądanym stanie zdrowia do stolicy tuteyszey, i powitanemi w zamku zostali przez N. Rodzinę Ich i wyższe władze.

Z Grätz donoszą ieszcze o pobycie tam NN. Cesarstwa, co następuie:

" D. 13 Listopada J. C. K. Mość raczył prezydować na zgromadzeniu tyczącego się dobra kraiu wszystkich cyrkułowych kapitanów Xięstwa Styryyskiego. W wieczór znaydował się z N. Cesarzową, Arcy Xiążętami Następcą tronu i Janem na danym na korzyść ubogich maskowym balu. — D. 14 obeyrzał J. C. K. Mość publiczne gmachy, zbroiownią i t. d. W wieczór dawał znowu posłuchania. — Tak N. Cesarzowa, iako też J. Cesarzewiczowska Mość Następca tronu odwiedzili sławną tuteyszą fabrykę skór P. Karola Lewohl, w którey tak doskonale wyprawia, ią skóry, że tylko Angielskie wyrównać im mogą. Następca tronu odwiedził także sycową tuteyszą fabrykę; obeyrzał wszystko z uwagą, oświadczył swoie ukontentowanie i udarował robotników. Instytut Joanneum miał szczęście widzieć go powtórnie u siebie, i zostawiwszy tu niezatarte ślady swey uprzeymości i dobroczynności, d. 15 odiechał ztąd do stolicy Wiednia. — D. 15 obeyrzał J. C. K. Mość koszary artyleryi, dom wychowania dzieci żołnierskich w klasztorze Franciszkanów, klasztor i szkołę dziewcząt u Panien Urszulanek, których życie i powołanie pochwalił i o swey nayłaskawszey opiece zapewnił.

D. 19 w wieczór przybył tu Królewicz i Infant Hiszpański, Don Franciszek de Paulo, pod imieniem Hr. Moratalla, i wysiadł do gościnni pod Cesarzem na Wiedynie. J. C. K. Mość przeznaczył na czynienie przy nim służby Hr. Jana Odonell i Hr. Cnotek; pierwszego iako szambelana, a drugiego iako adjutanta.

Z Grätzu nadeszła tu smutna wiadomość, że kray utracił wiernego sługę w osobie C. K. Ministra stanu i konferencyynego, Wielkiego Czeskiego i pierwszego Austryiackiego Kanclerza, Hr. Aloyzego Ugarte, który d. 18 b. m. około godziny 12 w południe, po opatrzeniu SS. Sakramentami, rozstał się z tym światem.

Z Londynu d. 8 Listopada.

Król iest zupełnie fizycznie zdrowy, ie dobrze i sypia spokoynie; utracił iednak wzrok i słuch, rzadko nawet mówi, ale

iest w dobrych siłach i rozkazuie co i kiedy ieść chce. Chodzi wiele po wybitych miękiemi kobiercami swoich pokoiach i to w pewnych godzinach.

Postanowionem iest, iż na uwiecznienie Angielskich zwycięztw na wodzie i lądzie będzie w Londynie wielka tryumfalna brama wystawiona. Wyznaczona do wystawienia tego pomnika kommissyia ugodziła się, iż postawiony zostanie na końcu ulicy St. James. i ma bydź na wzór tryumfalney bramy Konstantyna zbudowany. — Przed 1 Lutego rozebrane zostaną wszystkie gmachy, na których mieyscu wystawione będzie nowe mieszkanie dla Naczelnego Wodza woysk Angielskich, Xcia Jorku. Przód tego gmachu w porządku Doryckim obrócony będzie ku Greenpark.

Ostatnie doniesienia z Bombaiu dochodzą do 11 Czerwca i zawieraią wiadomość: że woyna między Angliią i Maratami bez rozlewu krwi iest ukończoną; woyska Peischwy zostały otoczone i poddały się na łaskę rządu Angielskiego.

Professor Pietet z Genewy wsiadł w miesiącu Lipcu r. b. na Amerykańską korwetę P. Cronenshield w porcie Genueńskim. Na tey korwecie znaydował się Murzyn z wyspy Owhyhee (iedney z wysp Piaskowych) na którey Kapitan Cook zabity został. Bawił on 2 lata na tey wyspie, i opowiedział iak następuie o śmierci Cooka: Cook potrzebował drzewa i świeżey wody; wysiadł na ląd dla dostania tego oboyga. Na brzegu postrzegł starą, walącą się i na pozor opuszczoną chatę. Przeniosł więc suche z tey chaty drzewo na mokre; lecz chata ta, czego on nie wiedział, była u kraiowców świętą. Z wściekłością uderzyli więc na Anglików i pozabiiali wszystkich, którzy nie zdążyli uciec. Cook pozostał pomiędzy zabitemi.

Okręt Spey o 24 działach, pod Kapitanem Murray, który niedawno z wyspy S. Heleny do Portsmutu zawinął, miał nader przykrą 10 tygodni trwaiącą podróż. Bonaparte przy iego odpłynieniu znaydował się zupełnie zdrowy, i odstąpił cokolwiek od dawnego swoiego życia. Zdaie się coraz więcey stosować do urządzeń, które postanowione są dla zapewnienia się o iego osobie iako więźnia stanu i woyny; tytuł iednak Jenerała zawsze mu się nie podoba i nie może się do niego przyzwyczaić. Nowy Admirał Plymplyn mieszka nad brzegiem. W Tristan da Cunha stoi teraz, iako w ważnem stanowisku, osada, czego dawniey nie było. Cztery okręty Conqueror, Podargus, Grifon i Levret stoią w porcie S. Heleny; okręt Julia w Ascension, a Faeton i Eurydycyea w przylądku Dobrey nadziei. Faeton i Griffon maią wkrótce do Anglii powrócić.

— D. 11. —

Gazety nasze zdaią się dzielić żal z całym kraiem. Smierć Króla nie mogłaby głębszego i boleśnieyszego sprawić żalu, iak niespodziewany zgon Xiężny Karoliny. Niedawno wszyscy cieszyli się nadzieią z iey rozwiązania; syn lub córka, wszystko było dobre, ponieważ oboie mieli prawo do tronu; lecz teraz, chociaż Xże Rejent ma 6 braci i 5 siostr, zdaie się, iak gdyby tron był bez następcy i cała rodzina Królewska bez potomstwa wymarła lub na stały ląd się przeniosła. Jedna z gazet (Times) wylicza nawet Xiążęta, które po wymarciu teraźnieyszey rodziny Królew-

skiey mieliby prawo do tronu Angielskiego. Prawo następstwa nie iest iednak tak urządzonem, aby parlament nie miał wolności powołania na tron odległeyszey nawet linii. — Gazeta Goniec zbiiaiąc twierdzenie, iż tron Angielski dostać się może w obce ręce, mówi: " Czyliż Królewiczowie Xżęta Klarencyi, Kentu, Sussexu, Kambridgi i Glucestru nie mogą mieć dzieci? Z Xciem Glucestru i iego siostrami znayduie się ieszcze 14 Angielskich Xiążąt i Xiężniczek, należących do następstwa tronu. „ (*)

Publiczność tak dalece to zdarzenie dotknęło, iż zdaie się iak gdyby matka własne dziecię, żona męża utracili; wszyscy pogrążonemi są w żalu. — W sobotę d. 8 zabalsamowano ciało zmarłey Xiężny (czego od 40 lat w Rodzinie Królewskiey nie zachowywano) i włożono w Machoniową trumnę, która potem będzie w cynową włożona. Dziecię złożone iest w osobney trumnie; na obu zaś są napisy. D. 18 oba ciała złożone zostaną w Windsorze w grobie Królewskim. W niedzielę Dwór i officerowie zawdziali żałobę.

Xżę Wellington d. 9 b. m. odpłynął z Dowru do Francyi.

Z Kancelaryi woyskowey wyszedł d. 8 w imieniu Xcia Rejenta rozkaz, aby Baron Eben, który należał do spisku w Lizbonie, oddalony był z służby Angielskiey, i imie iego wymazanem zostało z pocztu woyskowego.

Z podanego parlamentowi obrachunku pokazuie się, iż 1850 plebanów z braku pomieszkań, nie mogą przy swoich kościołach mieszkać. Pomiędzy temi plebaniiami znayduie się 793, które nie maią iak po 150 f. szt. dochodu.

Listy z Ameryki półnoćney zawieraią wiadomość następuiącą: — Cesarz Rossyyski wezwał także Ziednoczone Stany do przystąpienia do Swiętego przymierza; lecz Prezydent Monroe odpowiedział podobnie iak Xżę Rejent Angielski, że Ziednoczone Stany zgadzaią się zupełnie na zasady tego przymierza, ale konstytucyia nie dozwala im przystępować do podobnych umów. — Prezydent nasz stara się utrzymywać z wszystkiemi Mocarstwami przyiacielskie stosunki, ale oraz bacznym iest na zachowanie zupełney niepodległości i chwały swoiego narodu. Lądowa nasza siła, składaiąca się z milicyy, przez częste ćwiczenia w robieniu bronią, przeistaczaną iest coraz więcey na regularne woysko. Morska nasza siła ciągle się powiększa i na końcu roku przyszłego mieć iuż zapewne będziemy flotę z 30 liniiowych okrętów złożoną. Fabryki i rękodzieła coraz bardziey zakwitaią; wiele towarów mamy iuż własney roboty, przez co zmnieysza się dowóz z Anglii, i w roku teraźnieyszym przeszło o 900,000 dolarów sprzedano mniey towarów Angielskich, niżeli po inne lata. Towary naszey roboty wywożone oprócz tego są do zachodniey Indyi i do Chin.

Gazeta urzędowa wychodząca na wyspie Hayti, czyli St. Domingo, zawiera następuiącą Ustawę Królewską:

" Henryk z Bożey łaski i przez pra-

(*) Uważaią, iż wstąpienie na tron teraźnieyszey Rodziny Królewskiey nastąpiło w podobnymże smutnym wypadku iak śmierć Xiężny Karoliny, ponieważ z 17 po Królowey Annie pozostałych dzieci, iedyny Xżę Glucestru w 10 roku życia 1714 roku umarł, i Jerzy I. otrzymał prawo do tronu.

wo konstytucyyne narodu Król Hayti i t. d. Wszystkim obecnym i następnym pokoleniom pozdrowienie nasze. Po wysłuchaniu sprawy zdaney Nam przez Naszę Radę Stanu, i Naszę Tayną Radę, względem sposobu przedaży dóbr narodowych Królestwa, postanowiliśmy i stanowiemy: Art. 1. Wszelkie dobra narodowe Królestwa, niemniey plantacyie cukru, kawy bawełny, indigo, kakao i inne, domy, rękodzielnie, cegielnie, wapniarnie, i inne dobra narodowe, przedane zostaną naywięcey za nie ofiaruiącym. Art. 2. Wyłączaią się od tego dobra wyposażeniu korony służące; lasy, pałace, domy woyskowe i inne potrzebne narodowi założenią; niemniey dobra sekwestrowane tych Hayteianów, których iako obrońców wolności i niepodległości nieprzyiaciel na wygnanie był skazał. Dobra te zawiadywane będą nadal przez Ministra Skarbu i Spraw Wewnętrznych. Art. 3. Przedażą dóbr narodowych kierować będzie oddzielna Kommissyia z 5 członków Rady Stanu złożona. Dla zatarcia dawnych przypomnień, dobra te otrzymaią nowe nazwiska i t. d.

Z Paryża d. 11 Listopada.

Wczoray po Mszy przyiął Król Posła Króla Pruskiego Hr. Goltz, który oddał mu dwa listy od swoiego Monarchy; pierwszy zawiera doniesienie o zaślubieniu Królewney Karoliny, córki Królewskiey, z Wielkim Xciem Rossyyskim Mikołaiem, a drugi o szczęśliwem rozwiązaniu synem Xiężny Wichelminy, Małżonki brata Królewskiego.

D. 7 naradzała się daley rada stanu nad powiększeniem woyska liniiewego. Powody do tego są następuiące: "Wszystkie Europeyskie Mocarstwa utrzymuią ieszcze liczne woyska, a mianowicie Niemce i Niderlandy, z których ostatnie maiące 100,000 ludzi pod bronią, może w krótce tę siłę podwoić. Hiszpaniia utrzymuie większe woysko, niżeli dawniey wczasie pokoiu za Karola IV. Francyia zaś zaledwo 50,000 ludzi pod bronią liczy, i bez gorliwości narodowey gwardyi, zwłaszcza w północnych i wschodnich departamentach, nie mogłaby wewnątrzna służba bydź zastąpioną, ani twierdze osadzonemi, co iest wielkiey wagi rzeczą, zwłaszcza, iż znaczna siła obca stoi ieszcze w kraiu." Te powody nakłoniły rząd Francuzki do powiększenia regularney swey siły do 160,000 ludzi, pomiędzy któremi będzie szosta część jazdy.

D. 8 zgromadziły się obie izby prawodawcze. Izba Deputowanych zaczęła swoie posiedzenie pod prezydencyią naystarszego wiekiem członka P. Angles, i trudniła się obraniem kandydatów na prezesa i kommissyy. — O niczem tu teraz nie mowią, iak tylko o posiedzeniach obu izb, i o mowie Królewskiey, która zupełnie odpowiada życzeniom i oczekiwaniu Francuzów.

Xże Angouleme oczekiwany tu iest z swey podroży d. 13 b. m. — Boulay de la Meurthe otrzymać miał przebaczenie i znaydować się ma w Paryżu.

Umarł tu d. 9 b. m. Hr. Otto, były poseł w Wiedniu, Londynie i w Minchen.

Przed kilku dniami około północy stukano mocno do domu, w którym sławna Spiewaczka Catalani mieszka. Stroż otworzył, i nie widząc nikogo, chciał zamknąć drzwi, gdy postrzegł w kąciku zawi-

niątko w łachmanach, w którem znaydowało się nowo urodzone dziecie z kartką, w którey matka Bogu i Pani Catalani poleca swe dziecie. Jakoż nie zawiodła się. Pani Catalani wzięła go w swą opiekę.

W Paryżu na początku b. m. tak wielka przez 4 dni była mgła, iż dla ciemności musiano nawet po wozami przestać ieździć. Obawiano się, aby źli ludzie nie użyli tey ciemności do rabunku; lecz przeszła bez żadney zdrożności.

Jenerał Moritz Mathieu mianowany iest dowodcą w Lyonie.

Poty nie maią prefekturalni radcy bydź mianowanemi, poki ich liczba w każdem departamencie nie zmnieyszy się do trzech. — Obowiązki, które szefowie szwadronowi w żandarmeryi Królewskiey odbywali, poruczone nadal zostały pułkownikom.

Słyszemy nieraz pytanie (wyraża ieden z tuteyszych Dzienników) co Francuzi przez rewolucyią zyskali? Nieskończenie wiele, bo początkowy iey cel, konstytucyią, ograniczoną Monarchiią, rowność praw, zniesienie wszelkich przywileiow, słowem to wszystko, co pod dawnym rządem lud nieszczęśliwem czyniło. Jakkolwiek naganném było postępowanie niektórych poiedynczych osob, zaprzeczyć wszelako nie można, że narod dążył zawsze do iednegoż celu. Wszystkie iego rządy upaść musiały, iak tylko oddaliły się od zamierzonego przezeń celu; sam nawet Napoleon, z wielką tylko ostrożnością, pochlebiaiąc prozności narodowey zwycięztwami, starał się podkopać iego wolność, ale otwarcie nie śmiał się na nią targnąć. Cierpieli go Francuzi, ponieważ widzieli, iż w skołatanym burzami kraiu, nie mogli obeyść się bez dyktatora. Burbonom dla tego tylko Francuzi nie sprzyiali, że ich uważali za naturalnych nieprzyiacioł celu rewolucyi, i niestety postępek ultraroialistów ztwierdził to mniemanie. — Nigdy ieszcze Monarcha w przykrzeyszem położeniu nie wstąpił na chwieiący się tron, iak Ludwik XVIII. Młody i żywy Król byłby pewnie narod i swą rodzinę w przepaść nędzy wtracił; ale dzieie nie mogą iak tylko z naywiększem uszanowaniem wspomnieć o umiarkowaniu i mądrości Ludwika XVIII. Postrzegł on zaraz czego narod potrzebuie i utwierdził wypadek rewolucyi przez nadanie mu stosowney konstytucyi. Duch iego przeszedł do ministerium, i ieśli co uspokoić może Francyią, to mądrość, z iaką dziś okazuie się w pośród tylu przeciwnych sobie partyy.

Od brzegów Menu d. 15 Listopada.

Nowy Wirtembergski Poseł przy seymie Niemieckim, P. Wangenheim, przybył d. 13 b. m. do Frankfortu.

Niedaleko Bremerlehe na uyściu rzek Geesty i Wezery założony bydź ma na wiosnę port, co dla żeglugi na Wezerze naywiększą będzie dogodnością.

W Marburgu zdarzył się następuiący przypadek: W domu obłąkanych dwie kobiety pomięszanych zmysłow dozorca tego zakładu uczynił brzemiennemi. Gdy zbliżał się czas połogu, wzięto ie do szpitala położniczego i po szczęśliwem rozwiązaniu obiedwie odzyskały rozum i powróciły zdrowe do domów swoich.

Na wezwanie N. Króla Pruskiego Senat miasta Frankfortu przystąpił do Sgo Przymierza.

W Wielkim Xiąstwie Badenskim wszystkie landwery będą rozpuszczone, a na

ich mieysce zostaną 4 nowe liniiowe pułki utworzone.

Z Lizbony d. 22 Października.

Wyrok naywyższego sądu przeciw spiskowem wydrukowany iuż został. Podług niego było iuż w Angielskiey prassie 24 odezw wszelkiego rodzaiu wydrukowanych, dążących do obalenia rządu. Chorąży Pinto zeznał, że Baron Eben nie należał wcale do sekretu; na pozor tylko, iak wielu innych umieszczono iego imie na liście; że cała rzecz iest zmyślona, gdyż to tylko był braterski związek iak w wielu innych kraiach. Z innych atoli wyznań pokazało się, iż chciano Marszałka Beresford zamordować i stany zwołać. Jenerał Freire wyznał, iż chciał stanąć na czele przyiacioł wolności, skoroby Beresford był zabity i rewolucyia była się zaczęła. Baron Eben przyznał się tylko do paszkwilu, który przeciw Beresfordowi napisał i dla ciekawości Xciu Sussexu do Londynu chciał przesłać. Rzeczony Baron wygnany został z zagrożeniem, ieśliby się kiedy w Portugalii pokazał, iż będzie na całe życie do twierdzy do Afryki odesłany.

Z Frankfortu d. 12 Listopada.

Na 47 posiedzeniu seymu Niemieckiego d. 10 b. m. przyięty został list wierzytelny upoważnionego przy seymie posła Króla Francuzkiego, Hr. Reinharda. Posłowie od innych Mocarstw oczekiwanemi tu są wkrótce.

Z Hagi d. 15 Listopada.

Z powodu śmierci Xiężny Karoliny Angielskiey Dwór nasz zawdział na 4 tygodnie żałobę. Gdy woysko Angielskie we Francyi odebrało o smutnym tym wypadku wiadomość, tak dalece go żal opanował, iż jenerałowie, officerowie i żołnierze łzy ronili. Do Xiężny Wallii wyprawieno także z tem doniesieniem z Anglii do Włoch gońca. Królewicz Angielski, Xże Kentu, wybierał się za odebraniem o tem wiadomości do wyiazdu z Bruxelli do Anglii.

Minister skarbowy oddał d. 12 Jeneralnem stanom budżet na rok przyszły, w którym wydatki wyrachowane są 74 mill. a przychód 67½ mill. złh. a zatem niedostaie 3,381,000 złh. o których zaspokoienie Jeneralne stany pomyśleć muszą.

Z Madrytu d. 28 Października.

Podczas pobytu Króla w Segowii, wyprawiło miasto pomiędzy innemi uroczystościami z powodu iego przybycia walkę byków. Przeprawa Króla przez góry była nader trudna, z powodu upadłego tam wielkiego śniegu. J. K. Mość iest tu na 3 Listopada oczekiwany, dla obchodu imienin Króla Karola IV, oyca swoiego.

Pułki, które udać się miały do prowincyi Leony na granice Portugalii, odebrały rozkaz pozostania w swoich stanowiskach, zkąd wnoszą, iż zatargi z Portugaliią iuż są ukończone, albo bliskie ukończenia.

Do Kadyxu przybyła nakoniec długo oczekiwana fregata Sabina dnia 23go b. m. z Werakrux. Przywiozła ona dla Królewskiego skarbu, ale naywięcey dla prywatnych osób 3,214,725 piastrów, 228 sztab srebra, 12 skrzyń wyrobionego srebra, 303 pak kokczenili, 133 skrzyń tytuniu Cygaro dla Króla, a 80 skrzyń dla prywatnych osób, i podarunek z kutego srebra dla Króla.

Rząd nasz przedsięwziął nowe środki przeciw zaraźliwey chorobie. Nad południowemi brzegami stać będą oddziały

woysk, które strzedz szczególniey będą wprowadzania ukradkowo towarów, przez które nayprędzey może bydź zaraza rozszerzona. Schwytane tego gatunku towary, maią do tego należeć, kto ie schwyta.

Z Włoch d. 3 Listopada.

Gazeta Genueńska zawiera pod d. 28 Października z Turynu co następuie: Gdy Dwór Hiszpański uznał traktat Wiedeński, przeto posła swoiego przy naszem Dworze, Kawalera Bardoxy Azara, upoważnił do udania się do Luki, odebrania tego miasta i Xięstwa na rzecz N. Królowey Maryi Ludwiki Infantki Hiszpańskiey, gdzie rzeczona Monarchini nie omieszka udać się iako Xiężna, dla uszczęśliwienia obecnością swoią nowych poddanych.

Królewicz Następca tronu Bawarskiego przybył d. 26 Paźdz: do Rzymu, zabawił tylko dni dwa, zachowuiąc nayściśleysze inkognito, udał się dnia 29go do Neapolu, zkąd przewiezie się do Sycylii. Odwiedził ón Oyca S. i był od niego nayświetniey przyięty.

Na iezіorze Pusiano pod Medyiolanem doświadczano d. 2 b. m. statku, który zabezpieczony iest przeciw zatonieniu, i bez żagli, wioseł i parowey machiny pomyka się naprzód. Jest on wynalazku P. Cocatelli z Wenecyi, i daleko dogodnieyszy tak co do bezpieczeństwa, iako i innych względów od parowych statków. Płynie naprzód i w tył, obraca się na wszystkie strony i stanie według woli kieruiącego, za pomocą tylko dowcipnie wynalezioney machiny, którą dwoch ludzi porusza.

Listy z Kairu donoszą, że w mieście tem i Alexandryi panuie zaraźliwa choroba; w Kairze nie tak iuż iest mocna, bo tylko około 10 ludzi na dzień na nią umiera. W Alexandryi znayduią się ogromne składy żyta. Z wewnątrz Afryki po 7 latach nadeszła tam pierwsza karawana, przeciw zasłonieniu którey Basza Egipski 6000 jazdy wysłał. Do Suez zawinęło 6 okrętów powracaiących z wschodniey Indyi i Chin.

Z Sztokolmu d. 7 Listopada.

Gazeta rządowa zawiera obszerne zdanie sprawy Królowi od kollegium handlowego o stanie fabryk Szwedzkich w r. 1815 Wartość wyrobionych towarów wynosiła 6,011,283 tal. z którey przynaymniey połowę rachować można na zysk narodu; fabryk było 829, warsztatów 1220, a robotników 6448. W 34 cukrowych warzalniach wyrobiono 3,473,661 funtów cukru i syropu w wartości 1,271,298 tal; w 80 rękodzielniach tabaki 2,762,706 funtów w wartości 820,171 tal; w 47 fabrykach skór w wartości 268,829 tal. w 26 papierniach 53,646 ryż papieru w wartości 182,912 tal; w 7 szklanych hutach szkła w wartości 144,721 talarów.

J. K. Mość powołał wiele znakomitych i doświadczonych mężów do wydziału skarbowego w radzie stanu pod prezydencyią Hr. Rosenblad.

Uwiadomiony Król Jmć, iż 5 okrętow liniiowych Rossyyskich z Kronstadt, i 2 fregaty z Rewla, połączywszy się na morzu Baltyckiem, popłyną przez Sund, wydał natychmiast rozkaz wszystkim urzędnikom cywilnym i woyskowym, ażeby wspomnioną eskadrę Rossyyską, przyięli w sposobie odpowiadaiącym ścisłey przyiaźni między Królem Jmcią i N. Cesarzem Rossyyskim, ieżliby do iakiego portu Szwedzkiego zawinęła.

DODATEK
DO Nro 96.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 30 LISTOPADA 1817 Roku W NIEDZIELĘ.

Szpital S. Łazarza w Krakowie na Wesoły cierpi wielki niedostatek szarpi i bandaży, których, liczni chorzy, okryci rożnemi ranami nieodzownie potrzebuią; z tego względu zanosi pokorną prośbę do Serc czułych nad nędzą cierpiącą, o udział starey bielizny iakiegokolwiek bądź gatunku, którą, każdego czasu z wdzięcznością Przełożona swego Zgromadzenia odbierze.

TEATR POLSKI w KRAKOWIE.

Nieprzewidziane okoliczności wstrzymały nas na nieiaki przeciąg czasu od udzielania Publiczności uwag naszych o teatrze tuteyszym. Już nawet myśleliśmy zupełnie ich zaprzestać, kiedy przed kilku dniami zachęcił nas do tego list Pana Y, w tych napisany wyrazach:

" Cóż to się WPanu stało Panie W.? Czy ci odwagi brakło, czy chęć w tobie ostygła? Tak długi czas oddać się oziębłemu milczeniu, iest to nas chcieć niespokoyności nabawiać z wielu względów. Czy WPan osądziłeś nakoniec artystów naszych za niegodnych dalszych swoich postrzeżeń? W tym względzie mielibyśmy prawo uiąć się mocno za niemi. Po artystach Warszawskich i Wileńskich, nie posiadaią inne polskie teatra nic podobnego do naszych. Włodek, Kochanowski i Rudkiewicz tak są od Publiczności tuteyszey pokochani, że po ich oddaleniu, teatr nasz stałby znowu pustkami. To zdanie pewno cała Publiczność wspólnie zemną potwierdzi. — Dla czegóż tedy WPan milczysz? Może dla tego, że wieść powszechna się rozchodzi, iakoby nas niedługo opuścić mieli? Niekoniecznie móy Panie!... My ich ztąd niepuściemy. Potrafiemy ułatwić wszelkie trudności, iakieby im stawały na zawadzie z strony dalszego pobytu w mieście naszem, które staiąc się dzisiay miłem nadobnych nauk siedliskiem, ze wszelkich względów, a szczególniey upięknienia literatury oyczystey; potrzebuie koniecznie, aby i scena narodowa wzniosła się do pewnego stopnia świetności..... i t. d. . . ."

Opuszczaiąc dalszy ciąg listu, równie iak wszelkie nad nim uwagi, poprzestaniemy na krótkiem wymienieniu widowisk od dnia 26 Października r. b. po dzień dzisieyszy danych.

Dnia 26 Października r. b. w Niedzielę dana była Melodramma w 3 Aktach z Francuzkiego pod nazwiskiem: *Straszny Nieznaiomy, czyli Wyrok Trybunału niewidzialnego.* — Zyczyć należy, aby podobni straszni nieznaiomi i na scenie polskiey nigdy znanemi nie byli.

Dnia 30 Paźdz: we Czwartek dana była Opera iedno Aktowa z Francuzkiego P. Marsolier: " *Dwa słowa czyli iedna noc w lesie*, i Komedyia A. Zołkowskiego: " *Los na Tyszowce.*„ Widowisko to zabawiło Publiczność. Pan Zebrowski ma nieco talentu muzykalnego, lecz wiele ieszcze nad sobą pracować musi, aby w rolach podobnych potrafił zaiąć sobą widzów.

Dnia 1go Listopada w Sobotę, grano traiedyią w 5 Aktach z Niemieckiego P. Krater pod nazwiskiem: *Alexander Mężyków Feldmarszałek Rossyyski.* Sztuka ta dla wielu szczęśliwych sytuacyy utrzymuie się dotąd w Polskich teatrach. Pan Rudkiewicz w roli Xcia Amilki do doskonałości się wyniosł. Charaktery poważych starców i chytrych ministrów, stały się piękną własnością dobrey gry tego młodzieńca.

Dnia 2 Listopada w Niedzielę dana była Dramma w 5 Aktach pod nazwiskiem: *Sitach Manni, czyli Karol XII. pod Benderem.* Znane są piękności i wady tey historyczney Drammy. Charaktery Karola XII, Falsztremu porucznika, Mirzy Askowa Setnika Tatarskiego, nadaią szczególną wartość tey sztuce. Do głównych wad, liczyć tu słusznie należy Detanę Kozaczkę, tak niepotrzebnie wprowadzoną, że ią widocznie za sprężynę do rozwleczenia sztuki na pięć Aktów uważać trzeba. Gra wszystkich Aktorów szczególniey PP. Kochanowskiego, Włodka i Worowskiego była dobrą, wyiąwszy Jenerała Haorda, którego słusznie w poczet siedmiu braci śpiących policzyć można było.

Dnia 4 Listopada, grana była Dramma nowa oryginalna w trzech Aktach pod nazwiskiem: *Ataliba Król Kwitu, czyli piękna Zemsta.* — Co nayszczególniey tę sztukę czyni oryginalną„ iest to, że ią za oryginalnie nudną i bez talentu drammatycznego napisaną uważać można. Ataliba Król Kwitu, swoią rozczulaiącą rolą, zdawał się ubolewać nad smutnem położeniem widzów, których poziewanie, przygaszało dogorewaiacych świeczek w lichtarzach na około Parteru. Drammy podobne, dla tego tylko chyba drammami nazwać można, że rozdzieraią usta.

Dnia 6 Listopada we Czwartek wystawiono Komedyią w trzech Aktach z Włoskiego P. Goldoni pod tytułem: *Taiemnica, czyli Ciekawość Kobiet;* sztukę wesołą i dowcipną.

Dnia 8 Listopada w Sobotę, na benefis Szymona Włodka, grano Drammę w 5 Aktach oryginalnie napisaną pod tytułem *Don Fernando Infant Ferrary, czyli Tryumf cnoty i Przyiaźni.* — Publiczność przez nader liczne zgromadzenie, wynagrodziła zasługę z talentem połączoną, tego Artysty. — Sztuka sama należy do rzędu takich które się raz tylko na scenie pokazać mogą.

Dnia 9 Listopada w Niedzielę grano Drammę Rycerską w 5 Aktach z Niemieckiego pod napisem: *Rudolf Hrabia Sabaudyi, czyli Okropne skutki Potwarzy.*

Mielibyśmy wiele do wyrzucenia Artystom naszym, że nas ciągle morduią samemi dziwotworami bez gustu i talentu, bez znaiomości drammatyki napisanemi; lecz zapatruiąc się na Publiczność, która im względów swoich mocniey udziela, iak tym wszystkim, które w literaturze oyczystey pierwsze zaymuią mieysce, widziemy się bydź rozbroionemi. Większość głosów krytyce samey karku nagina. Dla tego Rudolfa puszczamy wolno, drogą zimnego przemilczenia. *W.*

(*Dalszy ciąg następnie.*)

Doniesienie Teatralne.

W przyszłą Sobotę, to iest d. 6 Grudnia r. b. na benefis JP. Eleonory Bauer daną będzie Dramma historyczna pod nazwiskiem: *Edward Sztuart, Xże Angielski, czyli Zburzenie Szkocyi*, i Balecik w 1 akcie pod nazwiskiem Drzewo wdzięczności.

DONIESIENIA.

Niżey podpisany Członek Trybunału I. Instancyi Wol: Niepod: i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu Rezolucyią tegoż Trybunału pod d. 21 Listopada r. b. do Liczby 3685 wydaną, do sprzedaży domów w Przedmieściu Piasek przy ulicy S. Piotra pod Nrami 22, 63, 62, 61 położonych po Jezuickie zwanych, niegdy ś. p. Karola Zykichdörfera własnych i ogrodu tymże domom przyległego, w którym 28 zagonów zasadzonego Rombarbarum znayduie się, delegowany; ninieyszem zawiadomia, iż też domy z przyległościami w roku 1817 przez w sztuce biegłych Taxatorów przysięgłych 22,215 Złp. 20 ½ gr oszacowane (inkluduiąc w to Widerkaufu 4600 złp.) dnia 29 Grudnia r. b. o godzinie 10 zrana przed południem tamże na mieyscu pod Nrami wyżey wyszczególnionemi przez publiczną Licytacyią przedstanowczą odbydź się maiącą sprzedane będą. — Życzący sobie takowych nabydź, zechcą się na terminie powyżey wymienionym, w mieyscu oznaczonem, zaopatrzeni w vadium, to iest: 2221 złp. 16 gr. znaydować. — O warunkach zaś Licytacyi każdego dnia tak u podpisanego Kommissarza, iako i Ur. Katarzyny z Heimanów Zykichdörferowey pozostałey wdowy, i opiekunki małoletnich Karoliny i Barbary Zykichdörfer w domach nadmienionych zamieszkałey, zainformować się można będzie. Które to warunki także przed rozpoczęciem się licytacyi odczytane będą. — W Krakowie d. 21 Listopada 1817.

Miętuszewski.

Pisarz Trybunału I. Inst. W. M. Krakowa i iego Okręgu wiadomo czyni, iż Starozakonna Sora Wermuth Pring małżonka Staro. Jzaka Wermuth handlem wódki trudniącego się, zamieszkała na Kaźmierzu przy Krakowie w żydowskim miescie Nro. 77 od którey Jan Kanty Fachinetty Patron zamieszkały w Krakowie w Rynku Nr 238, stawać będzie. Zapozwała na dniu 21 Listopada 1817 r. Staro. Jzaka Wermuth, małżonka zamieszkałego na Kazimierzu przy Krakowie w żydowskim mieście Nr. 77 o oddzielenie maiątku mężowskiego, dla czego w mocy przepisu, art. 866 Kod. Pos. Sądowego, wyciąg ninieyszy z skargi, podaney o rozdział maiątku przez ustanowionego Patrona złożony został. W Krakowie d. 22 Listopada 1817 r.

Kuliczkowski, Pisarz.

Trybunał pierwszey Instancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu.

Wydział 1wszy Przytomni Dwernicki Prezes, Mąkolski Viceprezes; Chwalibogowski Sędzia, (podpisano) Bernard Dwernicki, Kuliczkowski Pisarz.

Działo się w Krakowie w Domu Władz Sądowych na Audyencyi Publiczney Trybunału I. Instancyi &c. we Czwartek to iest dnia 13 Listopada 1817 roku.

Na podane w dniu dzisieyszym przez Handel Piotra Steinkellera w imieniu Handlu Platzman i kompanii w Lipsku będącego doniesienie o upadłości w handlu Starozakonnego Mano Salomona Hochwald kupca tuteyszego w Kazimierzu handluiącego przez wstrzymanie wypłaty dłużnych do wexlow należytości.

Trybunał 1) Stosownie do art. 13 Księgi III. Kodexu Handlowego poleca Sędziemu Pokoiu Miasta Krakowa Okręgu IIgo dopełnienie przyłożenia pieczęci w Handlu na mieyscach art. 15 tegoż Kodexu wskazanych, i przesłanie protokułu względnie przyłożenia sporządzonego Trybunałowi. — 2) Stosownie do art. 18 tegoż Kodexu za Kommissarza upadłości mianuie Sędziego Chwalibogowskiego, a na Kuratorow massy wzywa Kupcow tuteyszego Miasta Józefa Wasserraba, i Onufrego Dzianottego, polecaiąc mianowanym Kuratorom dopełnienie obowiązków prawem handlowym nakazanych i stosownie do art. 25 tegoż Kodexu wykonanie przysięgi przed wyznaczonym Sędzią na to, iż powierzone sobie czynności przyzwoicie i wiernie sprawować będą; nakoniec. — 3) Trybunał stosownie do art. 19 tegoż Kodexu w celu zabespieczenia się względem o-

soby upadłego, wzywa Wydział Policyi w Rządzącym Senacie, ażeby przydał upadłemu straż z Urzędnika Policyynego.

Mocą niniey szego Wyroku, którego publiczne wywieszenie, tudzież do Gazet publicznych podanie, stosownie do art. 21 Kodexu handlowego nakazuie.

Działo się i osądzono iak wyżey, (podp.) Bernard Dwernicki, Kuliczkowski Pisarz.

Zalecamy i rozkazuiemy wszystkim Komornikom od którychby się tego domagano, aby powyższy Wyrok wyexekwowali, Prokuratorom i ich zastępcom, aby tego dopilnowali, Kommendantom i Urzędnikom siły zbroyney, aby gdy do nich zaydzie prawne wezwanie wszelką pomoc dali.

(podp.) *Bernard Dwernicki.*
Kuliczkowski Pisarz.
Za zgodność z Oryginałem Zaświadczam
Kuliczkowski Pis.

Główna Dyrekcyia Górnicza na mocy Upoważnienia Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 5 Listopada r. b. Nro $\frac{1415}{1718}$ podaie do publiczney wiadomości, iż na dniu 1 Grudnia r. b. w Kancellaryi Główney Dyrekcyi Górniczey w Mieście Woiewódzkiem Kielcach odbędzie się publiczna Licytacyia na sprzedanie Cynku Centnarów 3000 z prokreacyi Huty Cynkowey Konstantyna w Dąbrowie w Dozorstwie Siewierskiem znayduiącey się, pod następuiącemi główniey szemi warunkami: 1) Chęć maiący nabycia tey partyi Cynku winien będzie złożyć przed Licytacyią na zabezpieczenie Skarbu publicznego iako Vadium czyli zaręczenie za dotrzymanie punktów Kontraktowych złp. 8400. — 2) Vadium to przy ostatniey odebraney partyi Cynku do Summy za Cynk przypadłey wrachowane będzie. — 3) Licytacyia przez zapieczętowane sekretne Deklaracyie odbyta zostanie, po odpieczętowaniu naywięcey ofiaruiący przybicie otrzyma. — 4) Ilość powyższa Cynku w stosónku prokreacyi miesięcznie wydawana będzie w wadze Wiedeńskiey, rachuiac Centnar a 100 funtów Wiedeńskich, a do ostatniego Listopada r. b. naymniey 1000 Centnarów wynosić mogąca. — 5) Za każdą w Miesiącu odebraną część Cynku obowiązany będzie natychmiast kupno otrzymuiący gotowemi pieniędzmi przypadaiącą należytość do Kassy Dozorstwa Siewierskiego złożyć, inaczey gdyby dnia naydaley 8go po upłynionym miesiącu po odebraniu Cynku nie zgłosił się Licytant, nietylko vadium przepadnie, lecz żadnego więcey prawa rościć sobie nie będzie mógł, Entrepryza zaś ta komu innemu wypuszczona natychmiast zostanie. — 6) Naydalszy Termin do uzupełnienia tey ilości Cynku, dzień 1szy Czerwca 1818 r. stanowi się. — 7) Gdyby zaś iakowe nieprzewidziane wypadki w prokreacyi wydarzyć się miały, żadnych pretensyy ztąd sobie rościć nie będzie mógł do Skarbu Licytant — 8) Cynk takowy w całey ilości obowiązany własnemi furami transportować sobie Licytant bez naymnieyszego wynagrodzenia z strony Skarbu, iednakże — 9) Pomoc wszelka bez szkody Skarbu przyrzeka się. 10) Gdyby Licytant życzył sobie takowy Cynk za granicę Cesarstwa Rossyyskiego wyprowadzić, uzyskać może Certyfikaty, które od opłaty Cła od każdego Centnara po Złotych pol. 7 gr. 6 wprowadzaiąc zagraniczny wynoszącego uwolnić mogą, Certyfikaty te iednakże na mnieysze partyie wydawane nie będą, iak po Centnarów Sto. — 11) Zadnych procentów czyli wynagrodzenia nie może żądać Licytant; nakoniec — 12) Dla uniknienia wszelkich nieporozumień lub trudności, Deklaracyie maią bydź bez warunkowo podawane, tych zatem osnowę, z tego względu wypisuie się w iakim sposobie podawane bydź maią, to iest: Niżey podpisany, składaiąc vadium 8400 złp. deklaruię się zakupić pod warunkami protokołem licytacyynym przepisanemi, a przezemnie dobrze zrozumiałemi z produkcyi Huty Konstantyna w Dąbrowy Cynku Centnarow 3000, za każden centnar, ofiaruie zapłacić po złp. NN. gr. NN. Datum i podpis. — 13) Pretium fisci stanowi się temczasowie złp. 28, inne mniey ważne warunki w Biorze teyże Główney Dyrekcyi Górniczey przeyzrane bydź mogą. — Zyczących sobie zatem nabycia tey Entrepryzy, zaprasza się w powyższym dniu na godzinę 10tą z rana do Bióra Główney Dyrekcyi Górniczey w Kielcach. W Kielcach d. 22 Października 1817.

Ullmann, Dyrektor Główny.
Tomaszewski, Sekr. Jeneralny.